

(המשך מעמוד 53)

חשבה על זה הרבה פעמים. תיארה לעצמה את רגע מותו כשהוא אר חז בידה. סוף מושלם לחיים משותפים. אבל לא כך זה היה.

תמונות

יפות

מותו היה, לדעת רבים, מוות שהוא בעצמו היה בוחר בו. אילו יכול היה לבחור. בערב יצא לפתיחת תערוכה של ידידו, יוסל ברנגר. אחר כך הלכה חבורה של מה לחגוג במסיבה. רטוש היה בין חבריו עד שעות הבוקר המוקדמות. חזר הביתה, הלך לישון ולא קם.

מוות של צדיקים הוללים. אמר לי משהו. יוחנה לא יכולה לסלוח לעצמה

השלימה עם זה שרטוש לא יחזור אליה. כשנישאה לו, ידעה מה הי מחיר שתצטרך לשלם עבור הזכות הגדולה של חיים במחיצתו במשך 17 שנה. אין היא מצטערת לרגע, רק משלמת את השטר עכשיו, בי עצב, בכאב ובגאווה.

ביקשתי ממנה כמה תמונות בשביל הכתבה שרציתי לכתוב, והיא אמרה: "הרי אמרתי לך שאני לא משתפת בזה". אמרתי לה שאני אשתמש בתמונות שיש במערכת. חשבה רגע ואמרה: "אני יודעת איזה תמונות יש לכם. רטוש לא נראה שם טוב. אם אין לי ברירה, אתן לך תמונות שהוא נראה בהן יפה". רציתי לשאול אותם אם היא מתארת לעצמה שתינשא מחדש, אבל לא העזתי. לא בבית הזה, במיקדש הזה שהיא עשתה לי- ויכרו, ושבתוכו היא ממשיכה כ-

כנען

כשנולדה הוא שמח!

אילו לחיות לצידו של רטוש, בי נעגועים. משהו מחבריהם אמר לי פעם ששום צעירה ישראלית לא היתה מתחתנת עם איש זקן, לא-מקובל.

שלא יצאה איתו בערב האחרון של חייו. היא נשארה בבית, כי לא יכלו להשיג בייביסיטר. היא לא יכולה לסלוח לעצמה שדווקא בי שנתיים האחרונות, כשאולי היה

כשנישאו היתה בת 18,

מאופרת, מקושמת, ולידה איש

זקן, כפוף, נשען על מקל.

כשנפטר, הסתיימו חייה

החברתיים והרגשיים לתמיד

עני ושתיק, ובדודאי לא היתה ממשיכה להעריך אותו שנים כל- כך רבות. יוחנה, בדודאי, אינה אשה ישראלית טיפוסית. רינאלדה שמי

זקוק לה יותר מתמיד, היתה עסוקה עם התינוקת שלהם, ואולי היה בודד, אולי חשב שהילדה תפסה את מקומה. עכשיו היא חיה בגחיות יחסית.

מדדנו מדתה

ברכה?

ההורים רחל ודוד גיל בקשה לערוך חקירה

רחל גיל עמדה בפתח מעון הפעוטות והמתינה לבתה ברכה. השעה היתה בערך 4 אחר- הצהריים. המטפלת, גורית, ניגשה לרחל וסיפרה לה שברכה ישנה במיטתה. האם מהירה אל התינוקת, גורית הוסיפה: "הילדה סירבה לי- אכול ארוחת-צהריים ובכתה". האם מצאה את ברכה שוכבת על המיטה עם פניה כלפי מטה, וידיה לצדי גופה. היא הרימה אותה, רחל ראשה של הילדה נפל הצידה. רחל התחילה לצעוק: "הילדה שלי מתה!"

ברכה, בת 14 וחצי חודשים, הובאה לתחנת מגן-דוד-אדום בי- מיצפה-רמון. אך היה כבר מאוחר מדי. ברכה נפטרה. היה זה ב-15 באפריל 1981.

המישטרה גבתה עדויות ממספר לוח מעון כלניות של נעמת במיץ-פה-רמון. העידה שושנה בן-גיני, מטפלת לא מוסמכת: "עד לשעה 10 בערך, כשחילקתי את הבגנות, היתה הילדה במצב-רוח טוב. היא אכלה את כל הבגנה. משעה 10 ועד 11, הפעוטות חופשיים לשחק.

ב-11.30, הוכנסו הילדים לכיתה כדי להחליפם ולתת להם ארוחת-צהריים... משעה זו התחילה ברכה לצרוח ולבכות ללא כל סיבה. ניר גשתי אליה. היא היתה אדומה בי- פנים ועם גולת. הרמתי אותה ו- נסיתי להרגיע אותה. חשבתי ש- היא רעבה. ביקשתי להכין לה את המרק, כדי שתוכל לישון. אך ברכה לא רצתה לאכול והמשיכה לבכות.

יצאתי איתה החוצה כדי לגסות להרגיע אותה. היא נרדמה ולקחתי אותה למיטה ואז היא שוב קמה ו- בכתה. לקחתי אותה לידיים והיא שוב נרדמה. הפעם היא המשיכה לישון, כשהשכבתי אותה במיטה, כיסיתי אותה והלכתי לספל בי- שאר הפעוטות. זה היה ב-12.

בשעה 2 ורבע, השעה שבה מחליפה את הפעוטות שקמים מה- שינה, שמעתי את ברכה בוכה בי- קול חלוש. אחרי שגמרתי להחליף ניגשתי למיטה לראות אם היא התעוררה. רציתי להאכיל אותה כי היא לא אכלה כל היום. כשניגשתי למיטה ראיתי שהיא שוב נרדמה. הפעם היתה השמיכה מתחתיה.

שושנה בן-גיני ציינה בהמשך עדותה במישטרה שכאשר הגיעה למעון המנהלת, יעל גולן, היא סיפרה על התנהגותה של ברכה והלכה הביתה.

יעל גולן העידה בין היתר: "י- צאתי לערוך קניות למעון עד ש- שעה 11.30 לערך. נשארתי עד ש- השכבתי את כל הילדים, וזה היה בערך בשעה 12.30. הלכתי הביתה עד השעה 3. כשחזרתי להחליף את המטפלות של הפעוטות, נמסר לי שברכה לא הרגישה טוב ולא אכלה ארוחת-צהריים.

בשעה 3 ו-10 דקות הלכתי לי- פעוטון להאכיל את הילדים. הייתי איתם עד ששמעתי את הצעקות. מייד נכנסתי לברך מה קרה. גורית, המטפלת של אחרי-הצהריים מסרה לי את הילדה, ואז הבנתי שהיא ללא תנועה וקרה. רצתי מייד לקרוא לאחות, שהיא אחות מוסמכת. היא הגיעה מייד והגשי- מה אותה. ניגשתי להרגיע את ה- אמא, עד שהגיע האמבולנס.

אין סימני

אלימות

במחרת היום הועברה גור פתה של ברכה גיל למכון לי- רפואה מישפטית באבר-כבי. בי- חוות-דעת של הפתולוג הד"ר דודי אוברבון, נאמר: "לא נמצאו שום סימני חבלה ואין מקום להשערה שהמוות היה בלתי-טבעי. המימצא- אים המיקרוסקופיים יכולים לי- העיד על תהליך זיהומי (ויראלי)."

רופא מקומי העיד שברכה סב-